

ת"פ 760/06/19 - מדינת ישראל נגד טל תיכונב

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 760-06-19 מדינת ישראל נ' תיכונב(עציר)

785-06-19

בפני כב' השופט אברהם אליקים, סגן נשיא

המאשימה
נגד
הנאשם
מדינת ישראל
טל תיכונב (עציר)

גזר דין

מבוא

1. הנאשם הורשע לאחר הודאתו בעובדות כתב האישום בעבירה של הצתה לפי סעיף 448(א) סיפה לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן-החוק).

על פי עובדות כתב האישום ביום 23.5.2019, בהמשך הלילה בו חל ל"ג בעומר, בשעה 2:30 לערך עמד שוטר במארב לתפיסת מפעילי נפצים. כשהתקרב אליו הנאשם כשהוא רוכב על קורקינט ועלה חשדו כי הנאשם מעורב בהפעלת נפצים החליט לעכבו לבדיקה,

קפץ השוטר לכיוון הנאשם ותפס אותו ביד. הנאשם נבהל ונפל מהקורקינט, דבר שעורר את כעסו.

לאחר מכן הגיעה ניידת משטרתית למקום והנאשם החליט לשלוח אש בניידת. לצורך כך ועל מנת לממש את ההחלטה, הגיע הנאשם סמוך לשעה 2:55 אל הניידת כשהוא מצויד בבד ובמקור אש. הנאשם הדליק את הבד באמצעות מקור האש, ומשלא הצליח לפתוח את הדלת הקדמית ימנית של הניידת, הניח את הבד הבוער בסמוך לגלגל הימני קדמי של הניידת ועזב את המקום. כתוצאה ממעשיו הניידת עלתה באש.

אנשים שעברו בקרבת המקום, הבחינו באש, הזעיקו את כוחות הכיבוי שהשתלטו על האש. כתוצאה מהשריפה הוגדרה הניידת כניזוקה נזק כללי ללא אפשרות שיקום. גובה הנזק מוערך בסך 23,843 ₪.

ראיות לעונש

2. ב"כ המאשימה הגיש את גיליון ההרשעות הקודמות של הנאשם (1/ט) המונה שני רישומים קודמים מהשנים 2014-2015 בגין עבירות רכוש. בנוסף הגיש בהסכמה תמונות המתארות את הנזק שנגרם לניידת (2/ט).

3. לזכותו של הנאשם העידה אמו בבכי וסיפרה על נסיבות חייהם, על כך שמילדותו של הנאשם אביו חלה במחלה קשה ולא תיפקד כאב, כך שהנאשם חי את חייו ללא הכוונה מאחר והאם שהתה שעות רבות בעבודה. עוד טענה כי הוא התקבל לשרת בהנדסה קרבית בצבא, אבל נאלץ לעזוב את הצבא כדי לעזור בבית. לבסוף טענה כי הנאשם הבין את טעותו וביקשה שלא יוטל עליו עונש מאסר כדי שיוכל להמשיך לסייע לה בבית.

תסקיר שירות המבחן

4. לבקשת הסנגור הוריתי לשירות המבחן להכין תסקיר לעניין העונש.

קצינת המבחן התרשמה כי קיים במקרה זה סיכון גבוה להישנות ביצוע עבירות בעתיד והיא לא המליצה על חלופת ענישה שיקומית במסגרת הקהילה כגורם שיכול להביא להפחתת הסיכון להישנות עבירות דומות מצדו בעתיד.

להערכתה, התייחסות עונשית מוחשית וקונקרטיית תחבר את הנאשם לחומרה ולנזק שגרם. עוד המליצה לשלב את הנאשם בהליך טיפולי בין כותלי הכלא במידה ועונש מאסר יוטל עליו, בהתאם לבקשתו לקבל טיפול.

תמצית טענות הצדדים

5. ב"כ המאשימה בטעונו בכתב (1/ט) ובעל פה ביקש להעמיד את מתחם הענישה ההולם בעניינו של הנאשם בין 3 ל-5 שנות מאסר בפועל בהסתמך על פסיקה אותה צירף, ולקבוע את עונשו במקום אמצעי במתחם, בצירוף ענישה נלוות הכוללת השתתף קנס, פיצוי ומאסר מותנה ממושך ומרתיע.

לטענתו חומרת העבירות בהן הורשע הנאשם מובילה למסקנה לפיה רק ענישה כבדה ומכאיבה הכוללת מאסר ארוך מאחורי סורג ובריח תהיה ענישה ראויה לנאשם.

לעניין הנסיבות הקשורות לביצוע העבירה טען כי לביצוע העבירה קדם תכנון מוקדם ואין מדובר במעשה פזיז אלא ברצון להצית את הניידת ולגרום נזק למשטרת ישראל מתוך תחושת נקם על התנהלות השוטר כלפיו.

לטענתו, הנזק שנגרם ממעשיו של הנאשם הוא רב, הניידת ניזוקה נזק כלכלי ללא אפשרות שיקום, גובה הנזק מוערך ב-23,843 ₪, כאשר מדובר בליל ל"ג בעומר, שעה שמשפחות וילדים נמצאים ברחובות והיו עלולים להיפגע.

לתמיכה בטענותיו הפנה לפסקי דין שונים, בקשר להצתת מבנים ורכוש. ככל שמדובר בהצתת רכב הוא הפנה לפסקי דין בהם הוטלו עונשים של 27, 30, 38 חודשי מאסר בפועל.

6. הסנגור ביקש לקבוע בעניין הנאשם מתחם ענישה שנע בין 9 חודשי מאסר בפועל ועד לשלוש שנות מאסר במקרים חמורים ולקבוע את עונשו של הנאשם קרוב לגבול התחתון כן ביקש כי המאסר המותנה שיוטל יהיה מידתי, ללא הטלת קנס. עוד ביקש כי הפיצוי יהיה מידתי והוא ישולם לאחר שחרורו ממאסר כדי לא לפגוע במאמציו

השיקומיים.

לתמיכה בטענותיו הפנה לפני פסקי דין של בתי משפט מחוזי והבהיר כי במקרים חמורים יותר של זריקת בקבוקי תבערה על רכבים משטרתיים, המתחם עמד על 10 עד 40 חודשי מאסר.

הוא ביקש להתחשב בנסיבות שקדמו לאירוע ובנסיבות חייו של הנאשם כפי שפורטו בתסקיר שירות המבחן ועדות אמו. הנאשם גדל בעוני גדול, וחי כילד לצד אביו שקיבל אירוע מוחי וסבל משיתוק בגופו.

עוד ביקש כי עונש המאסר אשר יוטל על הנאשם יהיה מידתי ומדוד בשל העובדה כי מדובר במאסרו הראשון וידוע ששיעורי החזרתיות של אלה שנכנסים לכלא וחוזרים לשם הם מאד מאוד גבוהים. ולכן ביקש כי במהלך מאסרו ישולב הנאשם בהליך טיפולי אשר יפחית את מסוכנותו לעתיד.

בתום דברי הסנגור הנאשם הביע צער על מעשיו וביקש סליחה.

דיון

7. הנאשם הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב אישום שלא הייתה במסגרת הסדר טיעון. במקרה זה חל תיקון 113 לחוק שקובע כי "העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו" (סעיף 40ב' לחוק).

מתחם העונש ההולם

8. מדובר באירוע אחד שנעשה בשעת לילה מאוחרת. הנאשם נבהל משוטר שתפס בידו וכתוצאה מכך נפל מהקורקינט עליו רכב ולכן החליט לשלוח אש בניידת משטרה. הנאשם ביצע את זממו כחצי שעה לאחר המקרה, הוא הגיע לניידת כשהוא מצויד בבד ובמקור אש, הדליק את הבד באמצעות מקור האש והניח את הבד כשהוא בוער בסמוך לגלגל של הניידת ועזב את המקום. מעשיו גרמו לניידת המשטרה לעלות באש, תוך גרימת נזק של 23,843 ש"ח ללא אפשרות שיקום.

לפי תיאור כתב האישום, הניידת עמדה בשכונת מגורים, מי שהבחין באש היו אנשים שעברו בקרבת מקום ורק בדרך נס לא גרמה ההצתה לנזק גדול יותר.

9. במעשיו פגע הנאשם בערכים חברתיים מוגנים: הגנה על שלטון החוק, שמירה על שלום הציבור והגנה על זכות הקניין והרכוש. במקרה זה הפגיעה בערכים אלה היא חמורה נוכח הפגיעה בניידת משטרה ובשל הנזק הפוטנציאלי שהיה עלול להיגרם.

10. העונש המרבי הקבוע בחוק לעבירת הצתה לפי סעיף 448(א) סיפה (הצתה במטרה לפגוע בנכס של המדינה)

אשר למדיניות הענישה הנהוגה, בתי המשפט עמדו לא פעם על החומרה הרבה שגלומה בעבירת ההצתה, גם כאשר עבירת ההצתה מתייחסת לרכוש בלבד, בין היתר בשל הפוטנציאל לגרימת נזק לגוף, כפי שאכן יכול היה להיגרם במקרה זה בשל המיקום בו נעשתה ההצתה בשכונת מגורים (ע"פ 728/13 עוידה נגד מדינת ישראל (20.11.2013)).

וכך נפסק בע"פ 4311/12 סורי נגד מדינת ישראל (8.11.12):

"רבות נכתב ונאמר אודות חומרתה היתרה של עבירת ההצתה, שתחילתה ידועה "ואחריתה מי ישורנה", שכן מנהגה של האש להתפשט מבלי יכולת שליטה תוך גרימת נזקים ואף סיכון חיי אדם [...] הצתה נתפסת כעבירה חמורה, לא רק בשל הסכנה האינהרנטית הטבועה בה, אלא גם בשל המסר העברייני האלים העולה ממנה, מסר שיש בו כדי להטיל אימה ופחד ולפגוע בתחושת הביטחון האישי של הציבור".

עוד נפסק, כי חומרתה של עבירת ההצתה מחייבת השתת עונש מאסר בפועל, ראו

ע"פ 7205/15 ויינבלט נגד מדינת ישראל (14.7.2016); ע"פ 7045/12 אלטנאי נגד מדינת ישראל (13.3.13). המגמה בשנים האחרונות היא של החמרה ניכרת בענישה (ע"פ 8125/15 פרוקופנקו נגד מדינת ישראל (19.4.16) יחד עם זאת, חרף חומרתה של העבירה רמת הענישה איננה אחידה וכי בשעת גזירת עונשו של מי שהורשע בהצתה יש להביא בחשבון כי:

"אין מקרה אחד דומה למקרה אחר וכל מקרה נבחן על פי נסיבותיו הפרטניות ובהתאם לעקרונות הענישה האינדיבידואלית, ובין היתר יש להביא בחשבון שיקולים כגון גיל צעיר של נאשם, היעדר עבר פלילי, מתן הודאה והבעת חרטה כמו גם היקף הנזק שנגרם בפועל".

11. ב"כ הצדדים צירפו ופירוטו מספר פסקי דין לתמיכה במתחם הענישה שביקשו, לטעמי רובם לא תואמים את נסיבות המקרה ולכן אתייחס לרלבנטיים מביניהם ואפנה לפסקי דין אחרים של בית המשפט העליון.

בע"פ 1846/13, 2190/13 עמאש נגד מדינת ישראל (1.12.2013), אותו צרף ב"כ המאשימה, המערערים בני 18 ו-19 בעת ביצוע העבירה, הורשעו לאחר שמיעת ראיות בעבירת הצתת רכבו של מתלונן אשר חנה סמוך לביתו (מערער 2 הורשע גם בעבירה של נהיגה ללא רישיון וללא ביטוח, ובעבירה של קשירת קשר), מערער 2 נדון ל-38 חודשי מאסר וכן הופעל בעניינו עונש מאסר מותנה, מערער 1 נדון ל-27 חודשי מאסר בפועל. הערעור על חומרת העונש שהגישו נדחה ונקבע כי העונש שהושת עליהם הוא סביר ואינו חורג ממתחם העונש ההולם.

בע"פ 1054/15 חוגיראת נגד מדינת ישראל (30.6.2015), נגזרו על המערער 18 חודשי מאסר בפועל על כך שבאישון לילה הצית את רכב המתלונן בעקבות סכסוך ישן, הערעור שהגיש נדחה.

בע"פ 907/14 רחמים נגד מדינת ישראל (18.11.2014) הורשע המערער על יסוד הודאתו בעבירת הצתת רכבה של מתלוננת. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה שנע בין שנתיים ל-ארבע שנות מאסר בפועל

והעמיד את עונשו של המערער על 30 חודשים. בית המשפט העליון עמד על חומרת עבירת ההצתה, קבע כי מתחם הענישה שהעמיד בית המשפט המחוזי אינו חריג ודחה את הערעור.

12. אשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40 לחוק), לעבירה קדם תכנון מוקדם, העבירה בוצעה לאחר שהנאשם נפגע לטענתו מהתנהלות שוטר והחליט לנקום ולהצית ניידת משטרה, וזמן קצר לאחר מכן הגיע לאותו מקום בו ארעה התקרית עם השוטר והצית ניידת משטרה.

הנזק שהיה עשוי להיגרם ממעשי הנאשם הוא גדול נוכח העובדה כי המערער הצית רכב בשעת לילה מאוחרת בשכונת מגורים. הנזק שנגרם בפועל הוא שניידת המשטרה נשרפה ללא אפשרות שיקום והנזק מוערך בסך של ₪ 23,843.

בעת קביעת המתחם אקח בחשבון את העובדה כי ההצתה הייתה ללא חומר דליק מצד אחד וכי הרכב שהוצת הוא רכב משטרה מצד שני.

13. בהתחשב בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות, במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה אני קובע כי העונש ההולם במקרה זה הוא מאסר בפועל במתחם שבין 18 ל-36 חודשי מאסר בפועל.

העונש המתאים

14. לא עומדת במקרה זה שאלת שיקום על הפרק בשל העובדה כי לפי התרשמות שירות המבחן קיים אצל הנאשם סיכון גבוה להישנות ביצוע עבירות בעתיד, ואין הם רואים בהמלצה על חלופת ענישה שיקומית במסגרת הקהילה משום אמצעי שיכול להביא להפחתת הסיכון להישנות עבירות דומות מצדו בעתיד, ועל כן העונש יהיה בתוך מתחם הענישה שקבעתי.

אקח בחשבון את העובדה כי לנאשם יש הרשעות קודמות בעבירות רכוש, בגין לא נדון למאסר בפועל.

15. אשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40'א לחוק), לנאשם הצעיר (יליד 12.2.1996 כבן 23.5) נסיבות חיים לא פשוטות כמתואר על ידי שירות המבחן והסנגור. לפי תסקיר שירות המבחן, הנאשם גדל בעוני גדול, אביו ז"ל הפך לנכה ותלוי במשפחתו עוד כשהיה ילד, הנאשם נחשף לראשונה לסמים בהיותו בבית הספר. ואני משוכנע כי עונש מאסר בפועל יפגע בו ובאמו (הגם שהנאשם עצור מזה מספר חודשים).

בנוסף אקח לזכות הנאשם את לקיחת האחריות על מעשיו, גילו הצעיר, ההודאה בשלב מוקדם והחיסכון בזמן השיפוטי.

לאור האמור לעיל אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

· 20 חודשי מאסר בפועל בניכוי תקופת מעצרו מיום 23.5.2019.

· 5 חודשי מאסר על תנאי, הנאשם לא ישא את עונש המאסר על תנאי אלא אם יעבור תוך שנתיים עבירת הצתה לפי סעיף 448 לחוק העונשין, התשל"ז-1997 ויורשע בשל עבירה כזאת תוך תקופת התנאי או לאחריה.

· אני מחייב את הנאשם לשלם למשטרת ישראל פיצוי בגובה ₪ 23,843. הפיצוי ישולם בתשלומים שווים (למעט התשלום האחרון) ורצופים של 2,000 ₪ בכל חודש החל מיום 1.9.2021 וכל 1 לחודש לאחר מכן, אי עמידה בתשלום כלשהוא תעמיד את יתרת הפיצוי לפירעון מיד. הפיצוי ישולם בדרך הפקדתו במזכירות בית משפט, המאשימה תמסור למזכירות פרטי חשבון נפגעת העבירה אליו יועבר הפיצוי.

בהתחשב בתקופת המאסר, בגובה הפיצוי שהטלתי ומצבו הכלכלי של הנאשם לא מצאתי לנכון להטיל על הנאשם קנס.

אני ממליץ לשירות בתי הסוהר לשקול לשלב את הנאשם בהליך טיפולי לשם גמילה מסמים, במידה והנאשם יחפוץ בכך.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, ה' כסלו תש"פ, 03 דצמבר 2019, בנוכחות ב"כ המאשימה עו"ד רונית גרניק סופר, הסנגורית עו"ד ורדה לב, אמו של הנאשם והנאשם באמצעות שב"ס.